

Bài 38 – Lịch sử 10

QUỐC TẾ THỨ NHẤT VÀ CÔNG XÃ PA-RI 1871

I. QUỐC TẾ THỨ NHẤT

1. Hoàn cảnh ra đời

- Giữa thế kỷ XIX đội ngũ công nhân thêm đông đảo và tập trung cao.
- Giai cấp tư sản tăng cường áp bức, bóc lột đối với công nhân.
- Nhiều cuộc đấu tranh của công nhân diễn ra song trong tình trạng phân tán, chịu ảnh hưởng của nhiều khuynh hướng phi vô sản, thiếu thống nhất về mặt tư tưởng, mặt khác đặt ra yêu cầu cần phải có một tổ chức cách mạng quốc tế lãnh đạo phong trào công nhân các nước.

- Ngày 28 - 9 - 1864 một cuộc mít tinh lớn được tổ chức tại Luân Đôn, 2000 người tham dự gồm đại biểu của các nước Anh, Pháp, Đức và nhiều nước khác trên thế giới. Nhiều nhà hoạt động cách mạng ở nước ngoài đang sống ở Luân Đôn cũng tham dự. C.Mác được mời dự buổi mít tinh và tham gia đoàn chủ tịch. Với niềm vui phấn khởi vô cùng song những người tham dự mít tinh thông qua nghị quyết thành lập Hội liên hiệp lao động quốc tế, tức Quốc tế thứ nhất.

- Hội nghị bầu ra Ban Chấp hành Trung ương gồm 32 người. Việc soạn thảo tuyên ngôn và điều lệ được giao cho một tiểu ban trong đó có C. Mác.

2. Hoạt động của Quốc tế thứ nhất.

- Hoạt động của quốc tế thứ nhất chủ yếu được thông qua các kỳ đại hội. (từ 9 - 1864 đến 7 - 1876 tiến hành 5 đại hội) Nhằm truyền bá học thuyết Mác, chống lại tư tưởng lệch lạc trong nội bộ, thông qua những nghị quyết quan trọng.

- Ảnh hưởng của Quốc tế thứ nhất: Công nhân các nước tham gia ngày càng nhiều vào các cuộc đấu tranh chính trị, các tổ chức công đoàn ra đời.

- Vai trò:

- + Truyền bá rộng rãi chủ nghĩa Mác trong phong trào công nhân quốc tế.
- + Đoàn kết, thống nhất các lực lượng vô sản quốc tế dưới ngọn vòi chủ nghĩa Mác.

II. CÔNG XÃ PA-RI 1871

1. Cuộc cách mạng ngày 18 - 3 - 1871 và sự thành lập Công xã

» Nguyên nhân

- Cuộc chiến tranh Pháp - Phổ (19-7-1870), với sự thất bại của Pháp làm cho nhân dân căm ghét chế độ thống trị dẫn đến cuộc khởi nghĩa ngày 4 - 9 - 1870 lật đổ chế độ II.

- Sự phản động của giai cấp tư sản Pháp cướp đoạt thành quả cách mạng của quần chúng, đầu hàng Đức để đàn áp quần chúng.

- Dẫn đến cuộc cách mạng ngày 18 - 3 - 1871.

» Diễn biến

- Khi quân Phổ tiến vào Pa-ri, "Chính phủ vệ quốc" đã trở thành chính phủ phản quốc, mở cửa cho quân Đức tiến vào nước Pháp. Trong khi đó, nhân dân Pa-ri tổ chức thành các đơn vị Quốc dân quân, tự vũ trang và xây dựng phòng tuyến bảo vệ thủ đô.

- Khoảng 3 giờ sáng ngày 18 - 3 - 1871, Chính phủ Vệ quốc cho quân đánh chiếm đồi Mông-mác nơi tập trung đại bác của quân quốc dân. Quần chúng nhân dân đã kịp thời kéo đến hỗ trợ, bao vây quân chính phủ.

- Ngày 18 - 3 - 1871 Quốc dân quân chiếm các cơ quan chính phủ và công sở, làm chủ thành phố, thành lập công xã. Lần đầu tiên trên thế giới chính phủ thuộc về giai cấp vô sản.

- Toán quân chính phủ chạy về Véc-xai, chính quyền giai cấp tư sản bị lật đổ

2. Công xã Pa-ri - Nhà nước kiểu mới

- Ngày 26 - 3 - 1871 công xã được thành lập, cơ quan cao nhất là Hội đồng Công xã được bầu theo nguyên tắc phổ thông đầu phiếu. Hội đồng gồm nhiều ủy ban là một ủy viên công xã, chịu trách nhiệm trước công nhân và có thể bị bãi miễn.

- Những việc làm của công xã:

+ Quân đội cảnh sát cũ bị giải tán, thay vào đó là các lực lượng vũ trang nhân dân.

+ Nhà thờ tách khỏi trường học.

+ Công xã còn thi hành nhiều chính sách tiến bộ khác: Công nhân được làm chủ những xí nghiệp có chủ bô trốn, kiểm soát chế độ tiền lương, giảm lao động ban đêm, cấm cúp phạt công nhân, đề ra chủ trương giáo dục bắt buộc...

* **Nhận xét:** Công xã Pa-ri là một nhà nước kiểu mới do dân và vì dân.